

Kmet O—k:

Sami sebi.

Zakon o pospeševanju kmetijstva nalaga kmetom delo za povzdigo last, nega stanu. Dosedaj kmetje v gospodarskem oziru nismo imeli odločujoče besede. Upravno pospeševanje kmetijstva so imeli v rokah le samo razni doktorji, inženirji, agronomi itd. Kmet pa je moral molčati, četudi bi marsikaj lahko potrdil odličnemu nemškemu gospodarskemu delavcu, da so povzdigovali kmeta z vrvjo okrog vratu.

Sedaj je prisiljeno padlo geslo: vse za kmeta, nič pa njim, katero geslo je na Danskem izgubilo veljavo po spoznanju, kako malo kmet ima od takega dela. Ko je izginilo to geslo, je dansko kmetijstvo pričelo svoj razvoj prav pri temelju in danski kmet je z intenzivnim sodelovanjem kmetijskih strokovnjakov zgradil to, kar danes mi občudujemo.

Kakor je danski kmet spoznal svoj položaj in je dansko izobraženstvo dalo kmetu to, kar mu gre, namreč svoje priznanje, da je on stebel narodnega blagostanja in mu je tudi nudilo svoje umske zaklade, tako je menda mislil tudi naš zakonodajavec ter dal kmetu popolno priložnost, da svoj položaj spozna in da na tem spoznanju prične graditi sam od sebe. Strokovni inteligenci pa nudi popolno možnost, da kmetu da od svojega znanja vse. Ako je zakonodajavec dosegel s tem zakonom to, potem smemo trditi, da je dosegel vse pogoje za hitro in resnično povzdigo kmečkega stanu.

Vendar pa se slišijo glasovi, da je kmetu preveč puščeno, da naložene mu naloge ne bo izpolnil. To se jako udno sliši, ko pa smo vendar vajeni (posebno je to bilo pred 6. jan. 1929)

trditve, da je naš kmet izobražen. Dejstvo je, da se kmetijstvo more ustvariti plodonosneje le tudi potom kmetov, nič pa brez njih!

Ako pa kdo pazno premotriva današnje življenje in miselnost našega kmeta, potem mora priznati, da še nikdar nismo bili tako zmogni in pripravljeni za resno in ustvarjajoče delo. Baš danes kmet najbolj jasno vidi, da je njegova rešitev v njem samem, da je sedaj tisti čas, ko se lahko nasloni na svojega soseda, ker je vas postala zopet enota.

Velike naloge so nam dane. Zmogli jih bomo! Mi sami smo vodili kmetijske podružnice, sami nosili mleko v zadružne mlekarne, sami ustvarjali strojne zadruge, sami se trudili v živinorejskih zadrugah itd. Na sejah in zbiravanjih smo si stavljali cilje. Veliko sklepov je radi razmer ostalo nerešenih, kar pa jih je bilo izvršenih, dokazujejo, da smo sposobni za naloge sedanje dobe, samo če se nam odstranijo ovire, ki so dosedaj naš razvoj zadrževale.

Zato kličemo strokovni inteligenci: Več vere v našega kmeta!

Kmetje! Sami smo odgovorni, ako ne bo napredka na naših poljih, hlevih, sadovnjakih itd. Naši domovi morajo postati dvorci naravne sreče in blagostanja! To je naše geslo!

I. Benko:

Smernice naše m'ekarske produkcije.

Pogoji za mehko sirarstvo so približno isti kot za poltrdo, manj ugodna pa je njegova trgovska plat. V primeru, da nastane v odjemu večji zastoj, nastopi namreč nevarnost, da se večje ali manjše množine blaga pokvari, ako se ne razpolaga z dobrimi hladilnicami. Kljub temu pa

sem mnenja, da bi nekatere manjše mlekarne v bližini večjih konzumnih središč, ob mehkem sirarstvu kot glavni produkciji dobro uspevale, upoštevajoč, da se tak obrat v slučaju potrebe (n. pr. v jeseni) prav lahko preuredi za poltrdo sirarstvo.

Kar se tiče raznih dragocenih špecijalitet te vrste, kot so n. pr. Camembert in Brie-sir, sem mnenja, da naj se naše zadruga z njimi ne ukvarja. Je to namreč produkcija, ki zahteva silne vneme tako od vodstva kot od nastavljenecv mlekarne; dvomim pa, da si bodo naše zadruga znale pridobiti in obdržati take ljudi, vsled česar izgube niso izključene. Pač pa se mi zdi to hvaležen delokrog za strokovno izobražene zasebnike, ki razpolagajo z majhno množino mleka. Toda povdarjam, iz o b r a ž e n e zasebnike.

Bodočnost našega m a s l a r s t v a je zaenkrat še silno nejasna, vendar je ono gotovo. Da imamo namreč iz leta v leto večji domači konzum in da se nam za bodočnost obeta dober domači trg, zlasti v našem Primorju, za kar pa nam je seveda predvsem potrebna ugodna železniška zveza s to pokrajino.

Kot maslarne smatramo take obrate, katerih glavni — če ne edini — izdelek je surovo maslo; posneto mleko se vrača članom, se podeluje v manj važne izdelke, n. pr. kisló skutó, ali se pa oddaja — v drugih pokrajinah namreč — tovarnam za zgoščenó mleko. Če sem pravilno informiran, imamo trenutno v Sloveniji le eno zadrúžno maslarno, t. j. v Radomljah pri Kamniku, ki posneto mleko vrača svojim članom za prašiče.

Bodočnost, bi rekel, imajo taki obrati res le tam, kjer je prašičereja že od nekdaj vpeljana ter so zanjo dani pogoji. To so n. pr. poljedelski okoliši nekdanje Štajerske. O uporabi posnetega mleka za pítanje prašičev sodim, da se z preveliko vnemo trdi, da se ne izplača. Vsaj v kolikor je meni znano, se tozadevno pri nas

dosedaj še ni vršil kak poskus pod zadostno kontrolo.

Ostale panoge mlekarske produkcije, kot n. pr. zgoščevanje mleka, izdelovanje sira v škatljah i. dr. so pa zaenkrat za naše razmere gotovo še brez pomena.

Sodim, da ljudje, ki ustanavljajo mlekarske zadruga ozir. prihajajo v njih vodstvo, po navadi nimajo dovolj širokega obzora, da bi mogli vse okolnosti in pogoje temeljito proučiti in določiti svoji zadrugi produkcijske smernice. Po mojem mnenju spada to v delokrog — in še prav hvaležen — organizatorične centrale naših mlekarskih žadrug, na katere nujno potrebo sem namignil že koncem prejšnjega poglavja. Ena njenih prvih nalog bo, prilagoditi vsako mlekarno njenim krajevnim razmeram, vse skupaj pa zlití v harmonično celoto, zdrav in koristen člen v našem narodnem gospodarstvu.

Obdelovanje sadnega drevia.

Marsikomu se bo čudno zdelo, ko bo bral gorenji naslov, ker pri nas ni navada, da bi sadno drevje obdelovali, češ, da to ni mogoče, ker raste v travi. Seveda, če bomo sadjarili še vedno tako kakor naši pradedje, potem pač ne bo treba sadnega drevja obdelovati. Tistih domačih sort jabolk in hrušk, katerih pridelek je bil namenjen le za domačo uporabo, za sušenje in sadjevec, kajpada ni bilo treba obdelovati. To so bila napol gozdna drevesa, ki so rastle in rodila, tudi brez obdelovanja — kadar je bila letina.

Dandanes je pa to drugače. Sadimo in gojimo zlahtno sadje, ker ga moramo pridelovati za druge, ki so bolj izbirični kakor so bili prednamci. Take zlahtne sorte pa slabo uspevajo brez obdelovanja, zlasti ako rasto v zaledinjeni zemlji, v travnatem svetu, kakor večina sadnega drevja v naših krajih.

Obdelovanje se nanaša na vse tri glavne dele sadnega drevesa, in sicer na korenine, deblo in vrh ali krono. Najvažnejše so korenine, s katerimi je drevo trdno pripeto v zemlji in ki s tisočermi »ustji« isčejo po zemlji v vodi raztopljeno rudninsko hrano, jo sprejemajo in oddajajo nadzemeljskim organom. Korenine pa sprejemajo tudi zrak, torej tudi dihaajo. Kakor pri vseh zelenih rastlinah, tako je tudi pri sadnem drevju uspevanje pred vsem zavisno od tega, koliko in kakšno hrano dobivajo iz zemlje. Čim laže pride vlaga in zrak v plasti okrog korenin, tem hitreje in tem ugodneje se redilne snovi presnavljajo in tem laže delo imajo korenine. In če je potem še preskrbljeno, da primernih redilnih snovi v zemlji ne zmanjka, je zdrav razvoj in redna rodovitnost zagotovljena.

Iz povedanega kar lahko vsakdo posname, kako je treba korenine sadnega drevja gojiti, obdelovati, da bo drevo zdravo, rastno in rodovito. Skrbeti je pred vsem, da more do korenin vlaga in zrak in pa dati treba zemlji, kar ji vzamemo s pridelkom, t. j. treba je drevju gnojiti. Vse te dobrote uživa tisto srečno sadno drevje, ki raste na odprti zemlji, po njivah, po vrtovih, ki jih redno obdelujemo in gnojimo. Neprimerno slabše je pa preskrbljeno za drevje po naših navadnih sadovnjakih. Tu pa vobče primanjkuje koreninam vlage, zraka in hrane, ker vse to večinoma porabi trava, preden pride do sadnih korenin. Tu je treba pomoči. Kakorkoli je treba korenine obdelati, sicer bo pridelek skromen po množini, po rednosti in po kakovosti. Ker sadovnjakov vobče ne moremo preoravati kakor njive, odločimo se vsaj za to, da bomo redno prekopavali in obdelavali zemljo v primernem krogu okoli de-

bla. Prav za prav bi morali zemljo pod drevjem obdelati tako daleč kakor segajo veje vrha. Tako delo bi bilo popolno. Toda malokdo se bo odločil za to, ker bi šlo v nič preveč trave. Na vsak način pa naj ima mlado sadno drevje prvih 5 do 8 let obdelan kolobar, ki imej tolik premer kakor vejevje vrha. Pa tudi pozneje kaže obdržati primeren obdelan kolobar vsaj tolika časa, da se popolnoma razvije in začne redno roditi. Kjer na noben način pri odraslem sadnem drevju na ta način ni mogoče obdelati zemlje, tam pa jo vsako pomlad vsaj temeljito prebranjamo, da se vsaj nekoliko odpre vlagi in zraku pot v zemljo. Ni ga zanesljivejšega znaka za napredek v sadjarstvu, nego so široki in lepo obdelani kolobarji okrog sadnega drevja. Tista malenkost trave, ki bi zrastle okrog drevja, se nam obilno povrne stem, da drevo bujnejše raste in bolje rodi.

Sedaj pa še nekaj vrstic o gnojenju! Kako nespametno ravnaajo tisti gospodarji, ki nekoliko razbrskajo zemljo tik ob deblu odraslega drevesa in vržejo okrog debla par vil gnoj! Oni ne vedo, da gnojilne snovi, kolikor jih je v gnoju, izpira deževnica in jih odnaša navpično v zemljo, torej pri njihovem gnojenju v tak kraj, kjer ne pridejo v korist drevesu. Vedeti bi vendar morali, da hrano sprejemajo le najtanjše koreninice, in sicer njih skrajni konci, ki se pa ne nahajajo ob deblu, ampak večinoma ob zunanjem krogu drevesa tako daleč od debla, kakor segajo veje ali pa še dlje. V sklenjenem sadovnjaku, kjer je drevje bolj gosto, je najbolje, ako gnojimo kar po vsem zemljišču, ne oziraje se na posamezno drevo. Kjer je pa drevje bolj redko, pa trosimo gnoj in polivajmo gnojnico pod skrajnim kopom drevesnih

Kako dvignemo mlečnost naš h krav.

Vsak živinorejec gleda na to, kako bo pri svojih kravah namolzel čim več mleka. Še bolj pa skrbi naše gospodinje, kajti v večini naših kmečkih gospodarstev tvori dohodek iz mleka dnevni vir dohodkov za kritje izdatkov za gospodinjstvo. Res pa je tudi, da tvori mlekarstvo pri naši živinoreji glavno smernico, ki jo pri povzdigi te panoge predvsem upoštevamo.

Pogosto se pa sliši tožba, da so naše krave premalo mlečne, da se pri njih ne da dvigniti mlečnost, kakor jo izkazujejo druge tuje pasme. Ponovno se tudi čita posebno v dnevnem časopisu, da dajo simentalke, montafonke, holandke in druge žlahtne krave povprečno dva- do trikrat toliko mleka kot naše domače krave. To je v največ slučajih tudi res.

Toda tudi pri nas imamo take napredne živinorejce, ki so si v inozemstvu nakupili take drage krave požlahtnjenih pasem z izpričevali o poreklu in o visoki molznosti starišev itd. Ko so jih pa pripeljali domu v svoje hleve, so kmalu opazili, da o tisti obljubljeni mlečnosti ni bilo govora in so krave kmalu ravno toliko ali pa le nekoliko več molzle kot domače.

Kje pa tiči vzrok tega nazadovanja v mlečnosti? Kdor dobro pozna hleve, oskrbovanje in krmljenje živine v tistih boljših živinorejskih središčih v inozemstvu, bo kmalu uganil, da je ravno sprememba teh življenjskih pogojev glavni vzrok zmanjšanja mlečnosti. Če krave žlahtnih pasem bolje molzejo, so za to različni razlogi: predvsem je bila dolgoletna odbira plemenskih živali izmed najboljših molznic potrebna, da se je vzgojilo pleme, ki ima že v sebi podedovano lastnost mlečnosti. Nadalje vpliva skrbna nega, očiščenje telesa in prostorov za bivanje na povečanje te lastnosti. Glavno pa je in ostane

krma kot najvažnejše sredstvo za visoko mlečnost. In ravno v tem pogledu naši živinorejci zelo grešijo.

Tudi domača goved se lahko dvigne v svoji mlečnosti, če z njo pravilno ravnamo, jo odbiramo, negujemo in dobro krмимо. Tudi med domačimi pasmami vseh vrst dobimo krave, ki dajo do 20 litrov mleka na dan in še več, le če dobijo pogoje za to. In ravno od teh malo, toda najboljših krav si bomo morali sčasoma vzgojiti dobro mlečno domače pleme. Res da to ne gre tako hitro in je treba leta in leta, da dosežemo ta cilj. Toda zglede take imamo že med domačimi živinorejci, ki so si iz ene dobre domače krave vzredili vso svojo živino. V tem cilju mora pa postopati vsak napreden živinorejec in ne dati iz hleva dobre krave za noben denar; pa tudi jo držati za pleme tako dolgo, dokler pač gre, kajti mlečnost se podeduje na hčere-telice in potom sinov-bikov na ves zarod.

Drugo nič manj važno vprašanje je krma. V letnem času, ko je dovolj zelene krme, trave in detelje, ni veliko skrbeti za krmno, dasi tudi tedaj ne škodijo tečna krmila. Pozimi pa, ko ni več zelene krme, ampak kvečjemu kaj pese, korenja, repe ali krompirja, tedaj tudi krave nazadujejo v molži. Vsa ta krma s senom vred je takó rekoč nekoliko prazna: manika ji beljakovin. Te pa moramo nuditi v obliki tečnih krmil: otrobi, razne oljne tropine: lanene, seramove, orehove in slične. Če bomo zraven zgoraj navedenega korenja in gomolja ter sena poladali še vsaj po pol do 1 kg oljnatih tropin, na dan in glavno krave, bo ta bolj izkoristila tudi ostalo krmno in nudila ne samo več, ampak tudi bolj mastnega mleka. Čim boljša, tečnejša je krma, tem več in tem boljšega mleka. To dobro ve vsaka gospodinja in je to načelo prišlo tudi že v narodni pregovor: Krava pri goben molze.

Pri krmljenju s tečnimi krmili moramo pa še na nekaj paziti, namreč na ugovor, češ: ali se mi izdatki

ta tečna krmila tudi izplačajo? To je zelo važno vprašanje, kajti nobenemu živinorejcu, nobenemu gospodarju ne smemo svetovati nekaj, kar bi mu doneslo materijelno škodo. Kako naj pa tečna krmila povrnejo izdatke? Predvsem s povečano mlečnostjo krav in z boljšim bolj tolstim mlekom, iz katerega dobimo več masla; nadalje s tem, da se krava bolje redi, postane več vredna in rabi manj druge krme; slednjič z bolj krepkim, močnim teletom, ki ga krava vrže. Pripomniti pa moramo, da breje krave, približno dva meseca pred storitvijo, ne smemo preveč krmili s tečnimi krmili, ker bi se odebelile in težko storile; pač pa tedaj, če so močno ošibljene.

Če vse to upoštevamo in skrbno negujemo krave tudi pozimi, da jih pustimo vsak dan na prosto na sveži zrak in jih temeljito čistimo, tedaj bomo znatno zvišali njih mlečnost in s tem tudi njih dobičkanost. Ne v obilici, ampak v kakovosti krme, v redu in snagi leži dobičkanost naše živinoreje.

Razne vrednote.

Pod tem naslovom bom priobčeval poročila o gibanju cen na trgu nepremičnin (posestev, hiš, kratko označeno z besedo realitete) in pa vrednot, t. j. vrednostnih papirjev, in sicer onih, ki se nahajajo ponajveč v posesti naših ljudi.

Da pričnem s temi poročili, me je v glavnem navedlo to, da naši ljudje, posebno na deželi, ki so pokupili v velikem številu, največ na obroke take obveznice in jih še kupujejo, ne vedo prave vrednosti vseh papirjev ter jih vsled tega v svojo veliko izgubo visoko preplačujejo. Izgube, ki so jih utrpeli vsled teh kupcij, gredo v težke stotisoče, pa je prav, da se vsaj sedaj napravi konec nadaljnim škodam. Lani enkrat sem čital, da je v Sloveniji za 250 milijonov nominalne vojne škode, kar pa je očitvidno previsoko vzeto. Po mojem računu in podatkih, ki jih

imam na razpolago, je komaj polovica te številke resnična, vendar predstavlja tudi ta znesek nominale 120 milijonov dinarjev, velik del našega narodnega premoženja. Dalje je treba skrbeti, da ljudje, ki posedujejo te državne papirje, ne trpijo škode vsled pregledanja zrebanj nepravočasnega vnovčenja kuponov itd., saj človek ne dela samega sebe krivega, pa četudi ve, da je, marveč rad zvali krivdo na druge. Koliko sem dobil pisem ob konkurzu Konjoviča, ko so ljudje tožili, kako da država ne skrbi, da njihov denar propada. Težko je pojasniti ljudem, da država nima s tem nikakega opravka, dokler se tožniki ne oglašijo, da pa konkurz kake tvrdke ne zadene vrednosti njenih papirjev, ki so od trgovcev neodvisni.

Moja poročila bodo kratka in jedrnat, da s tem ustrezem čimveč vprašanjem. Za danes naj navedem tečaje sledečih vrednot, kakor so bili zadnji teden prodajani na borzi Vojna škoda se je trgovala po 439—440, 7% posojilo po 83—85, tobač. srečke po 45, 7% Blerovo posojilo po 78 do 79, 8% Blerovo posojilo po 88—90. Srbski rdeči križ po 37. Na dunajski borzi: Italijanski rdeči križ 24, avstr. šilingov (196 Din), Turške srečke 24.40 avstr. šilingov (199.20 Din).

Dr. I. Černe.

Vrednostne papirje:

vojna škoda, tobak, rdeči križ in druge preb. duje, hrani, dobitke vnovč.
Dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna,
Miklošičeva 6, Ljubljana, (Znamka za odgovor!)

Denar.

d Vrednost denarja 27. t. m. Dinar je stalen v svoji vrednosti in notira na borzi v Curihi 9.1275 centimov. Ni sprotne inozemske valute so se dvignile in beležijo na ljubljanski borzi kakor sledi: 1 angleški funt se dobi za

276.05 Din, 1 ameriški dolar 56.62 D, 1 holandski goldinar 22.79 Din, 1 nemška marka 13.55 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.92 D, 1 avstrijski šiling 7.98 Din, 1 belgijski belg 7.90 Din, 1 italijanska lira 2.97 D, 1 francoski frank 2.23 Din, 1 č. krona 1.68 Din.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Promet na ljubljanski blagovni borzi je postal živahnejši, ker gredo cene žita in moke proti višku. Danes se nudi pšenica na slovenski postaji proti plačilu v 30 dneh po teh-le cenah: baška 77 kg po 255—257.50 za 100 kg, sremska 77 kg 247.50—250 Din, slavonska 242.5—245 Din; moka 30g franko Ljubljana, plačljiva po prejemu, po 395—405 Din; koruza baška, umetno sušena, 185—187.5 Din, po ml. tarifi 180—182.5 Din, času primerno suha 157.5—160 Din; ječmen baški 63/64 kg 170—175 Din; oves baški 205 do 210 Din; rž baška 72/73 kg, mlevska voznina 207.5—210 Din. — Kupčije se sklepajo največ v moki in koruzi.

g Kupčija z žitom. V zadnjem času je v žitni kupčiji nastal preobrat v cenah navzgor. To dviganje cen je nastalo pri nas največ vsled malega dovoza blaga na trg radi slabih cest, deloma pa tudi radi tega, ker producenti nočejo blaga prodajati, ker so jim cene prenizke, ampak ga rajši krmijo. Nadaljni vzrok leži v krizi mlinske industrije, ki ne more prodati krušnih mok in otrobov, medtem ko vse zahteva le najboljše pšenično moko. Posledica tega je, da zahtevajo mlini v Vojvodini za njo že po 350 Din, četudi je bila še pred kratkim po 325 Din. V splošnem je precej povpraševanja po blagu, manj pa ponudb.

g Tržišče z jajci. Zaradi toplega vremena raste produkcija jaje in prihaja na trg vedno več blaga, mnogo več nego druga leta. Iz inozemstva prihajajo poročila o stalnem nazadovanju cen, ker so zaloge v hladilnicah še vedno zelo visoke. Razen tega

prihaja tudi iz Rusije precej svežih jajc. Tako so cene v Berlinu v zadnjih dveh tednih nazadovale od naših 1.68 na 1.25—1.32 Din. Posledica je bila, da so tudi pri nas padle nakupne cene na 1 Din, kajti v mestih se ponujajo že po 1.25 Din za komad.

g Vinske cene. Zadnja dva vinska sejma v Ivanjkoveh in v Središču nista dosegla tiste živahne kupčije z vinom, ki so je producenti pričakovali. Vzlic temu so cene zadnjemu vinskemu pridelku precej poskočile. Pri navadnih vinih so cene od 5—8 Din, medtem ko se za finejša sortirana vina dosežejo do 12 in celo do 15 Din. Ker je s tem podan začetek dviganja cen, je pričakovati, da se bo tudi vinska kupčija v kratkem oživila.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Na zadnji živinski sejem v Ljubljani je bilo prignanih 147 konj, 75 volov, 43 krav, 14 telet in 14 prašičev. Od te količine je bilo prodanih 35 konj, 47 volov, 18 krav, 13 telet in 14 prašičkov. Dagon je bil bolj slab, cene pa se niso bistveno spremenile. Za kg žive teže so plačevali: vole I. 9 Din, II. po 8 Din, III. po 7 Din, krave debele po 5.50—7 Din, klobasarice 3 do 4.50 Din, teleta 13.50—14.50 Din. Konji so po starosti in kakovosti dosegli cene do 5000 Din, prosički za rejo 150 do 300 Din za komad.

g Mariborski prašičji sejm. Zadnji sejem je bil precej mrtev, kajti pripeljali so nanj le 85 prašičev, od katerih so prodali le 64 komadov. Cene so bile za komad za prašičke 7 do 9 tednov stare 280—300 Din, 3—4 mesece po 350—450 Din, 5—10 mesecev po 480—850 Din, eno leto stare po 1000—1200 Din. Za kg žive teže so plačevali po 10—12.50 Din, za kilogr. mrtve teže 17—18 Din.

g Skupen dagon živine na ljubljanski živinski sejem v l. 1929. Na vse ljubljanske živinske sejme v letu 1929. je bilo prignanih 4720 konjev, prodanih pa 1050, 1383 volov, prodan-

nih 692, 1016 krav, prodanih 512. 370 telet, prodanih 228, 2929 prašičev, prodanih 1582. Izvoza je bilo malo. — Največ je bilo prignanih konj, primeroma najmanj pa prodanih. To je znak preveč razširjenega mešetarenja naših kmetovalcev, ki preveč pohajajo na sejme brez prave potrebe.

g Živinski sejem v Kranju 9. t. m. Skupno je bilo prignanih 148 glav živine in sicer: 91 volov, 4 biki, 35 krav, 6 telic, 4 teleta in 8 prašičev. Cene so bile naslednje za kg žive teže: voli prvovrstni 10 Din, drugovrstni 8 Din, krave debele 8 Din, mlazne 7 Din, biki 7 Din, telice 9 Din, teleta 12 Din, prašiči 15 Din, prašiči za rejo 300 Din komad.

g Tržišče kož. Kupčija z sirovimi kožami je postala nekoliko živahnejša, ker so tovarnarji začeli kupovati večje količine blaga. Vzlic temu se cene niso sorazmerno dvignile, ker je bila ponudba močna. Cene za kg sirovih kož se gibljejo danes v teh-le mejah: goveje kože po 12—13 Din, lažje 12.50 do 13.75 Din, bosanske 11.50—12 Din sveže teže. Telečje kože so zaradi povpraševanja iz inozemstva nekoliko poskočile in se plačujejo po 19—22 D. Oveje kože so za 3—4 Din cenejše, ker je uvoz izgotovljenega blaga precejšen. Svinjske kože stanejo 13—15 Din kg. V splošnem se kupčija še ni mogla tako razviti, kakor bi bilo želeli, da bi se trgovci rešili svojih zalog.

g Dobičkanosna kokoš. V Kanadi v Ameriki živi ali je živela kokoš, ki so ji dali ime »Ledi Viktorina«, ki je znesla v enem letu 358 jaje, težkih 58 00 gramov. Kokoš je plimetske pasme in je torej na svetu najboljša jajčarica. Redili so jo na poskusnem posestvu kmetijske visoke šole v zapadni Kanadi, v Saskečevanu. Vzredili so jo po dolgoletni odbiri izmed najboljših jajčaric te pasme. — Verodostojnost te vesti moramo pač prepustiti Amerikancem.

g Družitev konjerejskih društev na ljubljansko in mariborsko oblast. V sredo, 15. t. m., se je vršil v Celju občni zbor obeh konjerejskih društev,

ki sta sklenili, da se združita v samo eno konjerejsko društvo za dravsko banovino, ki bo svoje delovanje razširilo čez vso banovino. Sedež društva bo v Ljubljani, odnosno začasno na sedežu predsednika. Za predsednika je bil izvoljen g. Petovar, za prvega podpredsed. pa g. Zupančič. — Konjerejska društva so imela doslej nekak polslužbeni značaj. Vsled določil novega zakona o pospeševanju živinoreje odpade ta značaj in procvit društva je odvisen prvenstveno od inicijative in sodelovanja konjerejev samih. Želeli bi bilo, da bi oblasti tudi v bodoče pospeševale delovanje tega društva.

Razno.

g Vnovčenje kronskih 20odstotnih bonov. Davčne oblasti so prejele navodilo, naj pri sprejemanju 20odstotnih kronskih bonov za plačilo davčnih dolgov, ki izvirajo iz dobe do konca l. 1928., postopajo precej širokogrudno. V l. 1929. izvršena vplačila se bodo računala kot vplačila na tekoče davke, tako da bodo boni, ki so imeli koncem l. 1928. davčni dolg in njihova vplačila tekom l. 1929. niso dosegla skupne vsote tekoče davčne obveznosti in tega davčnega dolga, lahko uporabili svoje bone za plačilo davkov. Tako bo znatno večjemu številu davčnih zavezancev omogočeno neposredno vnovčenje bonov po nominalni vrednosti.

g Zakon o zatiranju bolezní in škodljivcev kulturnih rastlin. Ta zakon je stopil sedaj v veljavo in zato opozarjamo kmetovalce na njegove določbe. Po tem zakonu mora vsak lastnik zemljišča z vsemi primernimi ukrepi ščititi svoje kulture zoper rastlinske bolezní in škodljivce ter jih zatirati. Ob priliki njih zatiranja mora dajati potrebno delovno moč za izvrševanje potrebnih del; ob pojavu bolezní in škodljivcev mora takoj obveščati občinsko oblast in v tem pogledu podpisati uradne ustanove. Zakon določa tudi dolžnosti občinskih oblastev, banskih uprav in srezkih načelnikov

glede ukrepov v svrhu zatiranja bolezni in škodljivcev. Kdor prekrši odredbe tega zakona ali ne izvrši naredb občinskih oblastev, izdanih na podlagi tega zakona, tega kaznuje občinsko oblastvo v denarju od 10 do 300 Din v korist občinskega kmetijskega sklada. zatiranje pa izvrši občinsko oblastvo samo na stdoške obsojenca. Še hujše so kazni za prepovedano prodajanje okuženih semen krm-skih rastlin, trtnih, sadnih in drugih sadik itd., in sicer od 100 do 5000 Din v korist bankega kmetijskega sklada.

g Proti uničevanju gozdov. Banske uprava dravske banovine je izdala odredbo proti negospodarskemu izsekavanju gozdov v posameznih krajih banovine, ki daleč presega vsakoletni prirastek normalne zaloge. S tem pada osnovna glavnic naših gozdov in ž njo vred tudi njih donosnost. Tako znižanje donosnosti pa ne ogroža samo kmečkih gospodarstev, ampak zadeva tudi javne interese klimatične razmere, odvrtačanje poškodb po poplavih, usadih, onemogočenje stalnega zaslužka malih posestnikov v gozdu in pri prevažanju lesa na veleposestvih itd. Da se prepreči tako negospodarsko ravnanje z gozdovi, so dobile podrejene oblasti od banske uprave nalog, naj postopajo zoper vsakega kršitelja zakonitih predpisov o gozdu in da porabijo po potrebi najučinkovitejša sredstva, ki jih nudijo zakoni. Pri kršitvah oblastveno izdanih dovoljenj se ne bo štedilo z zapornimi kazni, niti z zaplembami in prodajo lesa v korist gozdnemu zakladu.

g Les kot krma in hrana. Nemški profesor dr. Friderik Bergins v Heidelbergu je iznašel način, kako se les podela v proizvod, ki je nekako med škrobom in sladkorjem ter lahko prebavljiv. Ta izdelek se da tako očistiti, da ne služi samo za krmo živini, ampak lahko tudi za hrano ljudem. V to podelavo se lahko porabijo tudi ceneni lesni odpadki, šibje in vejevje s skorjo vred. Izkoriščanje tega izuma bo prineslo v lesno industrijo novih produktijskih možnosti in boljše izko-

riščanje sirovine. Trenotno se že vrši v večjem obsegu produkcija v tvornih napravah pri Ženevi, dočim se v Nemčiji gradijo proizvajalne naprave pri Mannheimu, kjer se bo že v poletju pričelo z izdelovanjem tega izdelka.

g Praktična izobrazba naših kmet-skih sinov v Švici. Kmetijski minister je poveril zavodu za gospodarsko upravo pri kmetijski fakulteti v Zagrebu organizacijo pošiljanja kmetijskih pripravnikov iz naše države v Švico. Kmetijska zveza v Švici je namreč na ministrov posredovanje obljubila, da bo uvedla akcijo za sprejemanje naših kmetijskih sinov za pripravnike na srednjih posestvih, ki obsegajo okrog 20 ha. Z ozirom na okolnost, da bodo morali ti pripravniki izvrševati vsa dela na teh posestvih, je potrebno, da so bili že dosedaj praktično zaposleni in imajo predizobrazbo po močnosti srednje kmetijske šole. Pripravnike uvaja v posle sam gospodar-kmetovalec. Ob nedeljah in praznikih se daje pripravnikom možnost udeleževati se strokovnih izletov, obiskati razstave, sejme, kmetijske sestanke itd. Pripravnike dodeljuje zveza le takim gospodarjem, kjer obstoja jamstvo za dober sprejem, za lepo postopanje in za uspešen praktični pouk. Pripravnik dobi za svoje delo od 30 do 60 švicarskih frankov na mesec (330 do 660 Din), poleg brezplačne hrane in podeželskim razmeram primerne tega čistega stanovanja. Praktična izobrazba bo trajala do pričetka spomladi do konca jeseni. — Gorenji naš zavod bo pripravnikom olajšal izobrazbo s tem, da bo nosil stroške potovanja in prispeval mesečno 300 dinarjev. Vse tozadevne potrebne informacije izdaja Zavod za gospodarsko upravo, poljedelska fakulteta, Zagreb.

Napačno je, sebi in drugim povzročati skrb radi stvari, katerih ni mogoče predrugačiti.